

4. Potter D. Basic information on the stone fruit crops. Genetics, genomics and breeding of stone fruits/ eds.: Chittaranjan Kole and Albert G. Abbott. Boca Raton: CRC Press, 2012. Chapter 1. P. 1–21.
5. Авдеев В.И. Молекулярная эволюция в подсемействе Prunoideae Focke. Вестн. Оренб. гос. пед. ун-та. Электрон. науч. журн. 2012. № 2 (2). С. 1–7. URL: http://www.vestospu.ru/archive/2012/stat/avdeev_2012_2.pdf
6. The Plant List is a working list of all known plant species. Version 1.1. September 2013. URL: <http://www.theplantlist.org/1.1/browse/A/Rosaceae/Prunus/> (Accessed 11 January 2016).
7. Kitamura F., Ishizu Y. Garden Plants in Japan. Tokyo: Kokusai Bunka Shinkokai, 1963. 266 p.

УДК 712.2:582.091/.097(477.41/.42)

КРУПА Н.М., канд. біол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЛАНДШАФТНО-КОМПОЗИЦІЙНИЙ АНАЛІЗ ДЕНДРОЛОГІЧНОГО ПАРКУ КЛЕСІВСЬКОГО ЛІСНИЦТВА – ПЕРЛИНИ ТОПІАРНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

Встановлено, що на території дендропарку Клесівського лісництва переважаючими є відкриті простори, на основі яких сформовано понад 34 естетично цінних видових точок, чітко представлені усі необхідні елементи композиції, наявні архітектурні споруди та акценти переважно у вигляді формованих рослин та стилізованих МАФ.

Ключові слова: дендропарк, ландшафтно-композиційний аналіз, видові точки, деревно-кущові рослини, топіарії, МАФ.

Дендрологічні парки – штучно створені заповідні садово-паркові об'єкти, які виконують рекреаційну функцію. Проте основною характеристикою дендропарку є правильна ландшафтна організація паркового простору, яка забезпечує ефективне виконання головних завдань садово-паркового об'єкту, а гармонійне поєднання експозиційних ділянок – збільшує їх культурну, естетичну, науково-пізнавальну, рекреаційну цінність.

Мета роботи – здійснити ландшафтно-композиційний аналіз дендрологічного парку Клесівського лісництва.

Дендропарк Клесівського лісництва ДП «Клесівський лісгосп» розташований на півночі Рівненської області у Сарненському районі на південно-західній околиці смт. Клесів [1]. За архітектурно-планувальним рішенням дендропарку притаманне регулярне планування.

Дендропарк має найвищий естетичний рівень та включає майже всі природні компоненти, тому відноситься до ландшафтів першої категорії. У парку наявний рівнинний рельєф із штучними поглибленнями для водойм. Також є підвищення у якості оглядової чи кам'янистої гірок.

Окрім того, на території парку наявні водойми, які на даний час без води та переважно заросли самосівом деревних рослин, а також фонтан, який також нині не діє. На території садово-паркового об'єкту наявні переважно розвинені рослинні угруповування: молоді посадки віком до 15 років. Також деякі ландшафтні композиції дендрологічного парку «Клесівський» знаходяться у загущеному стані. Проте в цілому парковий простір має високі декоративні якості упродовж усього року [1, 3].

У дендропарку «Клесівський» переважають регулярні ландшафти (54,3 %), наявні також парковий (34,4 %), а в межах регулярного – фрагмент альпійського ландшафту (кам'яниста гірка, 0,5 %) та поряд – лучний (2,5 %). Лісовий тип ландшафту (8,4 %) наявний у зоні молодих соснових насаджень та на межуючих ділянках.

На території дендрологічного парку виявлено 34 видові точки, місце розміщення яких пов'язане із планувальною структурою паркової території та розташуванням лав та інших місць для відпочинку. Наявні також три панорамні точки: у зоні оглядової гірки та двох містків через канами. Навколо водойми із західної частини вид на неї із місць відпочинку подекуди закритий кронами дерев. Проте майже усі перспективи чітко проглядаються: у композиції парку виявлено 7 основних перспектив, більшість з них є оберненими (вхід на територію – адмінбудівля, вхід на місток – острів та ін.) [3].

На основі проведеного аналізу в композиційній побудові парку виявлено одну головну композиційну вісь та п'ять другорядних, а також три композиційні вузли: перший – зона адміністративної будівлі, другий – оглядовий майданчик «Високий Замок», третій – зона будинку для гостей. Домінантами є «Острів кохання» з водним каналом навколо нього, водойма вздовж соснового гаю та адміністративно-господарська зона, яка є головним композиційним центром у планувальній структурі дендрологічного парку. Додатковими композиційними центрами виступає острів, зона роздоріжжя біля господарської частини та ділянка із топіарною формою «Чаша» [1].

На території парку загалом наявно три прямокутні штучні водойми та одна кругла з острівком, також наявні декілька архітектурних споруд: адміністративна та господарська будівлі, теплиця, оздоровчий комплекс або будиночок для гостей.

Головною окрасою дендропарку «Клесівський» є акценти у вигляді різних формованих рослин, кількість яких становила 111 рослин рослин, з яких 40 % – з *Thuja occidentalis* та його культиварів (*Th. occidentalis* 'Columna', *Th. occidentalis* 'Fastigiata') та 30 % із *Picea abies*. [2, 3].

Загалом, на території дендрологічного парку нараховано близько 35 форм різних «зелених скульптур», сформованих у вигляді кулі, циліндрів, «панночок», «вулика», триповерхових фігур та конусів. Ще інші 30 форм є унікальними та мають власні назви: «Свіча Діви Марії», «Келих Богдана Хмельницького», «Келих шампанського», «Ваза», «Восьминіг», «Машина», «Їжак», «Глухар», а також спіралі, шахові фігури та інші незвичайно цікаві топіарні форми: «Ліхтар», «Герб України», «Чаша» тощо.

Окрім того, виразними змінними акцентами виступають красивоквітучі кущі та квітники. Яскравими акцентами у цьому парку виступають МАФ – елементи благоустрою (колодязь, бесідка), але переважаючими є дерев'яні скульптури, створені відповідно до лісівничої тематики, кількість яких становить 15 (композиція «Лісоруби», «Лісова пісня: Лукаш і Мавка» та ін.). Одним із кульмінаційних композицій також є оглядовий майданчик «Високий Замок» [1].

а

б

Рис. 1. Малі архітектурні форми у якості акцентів у дендропарку «Клесівський»: а – композиція «Лісоруби»; б – композиція «Лісова пісня: Лукаш і Мавка»

Рис. 2. Композиція «Сім'я»

Отже, дендропарк «Клесівський» є унікальним композиційно цілісним парком, створеним переважно з використанням регулярного прийому планування та елементів топіарного мистецтва, які є елементами класичного французького саду епохи бароко.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ворон О.Ф. Зелена архітектура Рівненського Полісся. Рівне, 2007. 118 с.
2. Дендрофлора України. Дикорослі та культивовані дерева та кущі. Покритонасінні Частина I. Довідник / Кохно М.А. та ін.; за ред. М.А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 448 с.
3. Дендрофлора України: дикорослі й культивовані дерева і кущі. Голонасінні / за ред. М.А. Кохна. К.: Фітосоціоцентр, 2002. 348 с.
4. Подольхова М.О. Ретроспективний аналіз створення та розвитку дендрологічного парку Клесівського лісництва. Актуальні проблеми ботаніки та екології: тези доп. Міжнар. конф. молодих вчених, присвяч. 120-річчю від дня нар. Д.К. Зерова, 15–20 вересня 2015 р. Полтава, 2015. 139 с.

УДК 631.333

РУБЕЦЬ А.М., канд. техн. наук

ДЕМЕЩУК В.А., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ЩОБ МЕНШЕ «ЗАОРЮВАТИ» ГРОШЕЙ В ҐРУНТ

Розглянуто основні заходи підвищення продуктивності та зниження втрат під час обробітку ґрунту. На основі практичного досвіду запропоновано шляхи зниження затрат під час основного обробітку ґрунту.

Ключові слова: сільськогосподарська техніка, трактор, ґрунтообробна техніка, технічне обслуговування, продуктивність, витрата палива

Використання ґрунтообробних агрегатів завжди викликало запитання у сільгоспвиробників щодо економії коштів, оскільки дана операція є однією з найенергоємніших серед операцій технології вирощування сільгоспкультур. Дане питання особливо загострюється в умовах теперішньої енергетичної залежності України від імпортних енергоносіїв, зокрема від імпортного дизельного палива.

Продуктивність агрегату (W_{3M}) – це кількість роботи певної якості, виконаної агрегатом за одиницю часу і визначається добутком робочої ширини захвату (B_p), робочої швидкості руху (V_p), та коефіцієнту використання часу зміни (τ_{3M}).